

v vrste sodelavcev, saj so ti sloji običajno pasivni tudi v zadevah realnega napredka.

Sodelovanje učiteljstva.

Problem kmetstva je nedvomno star in je njegove počette iskati v oni dobi, ko je poljedelstvo prenehalo biti edini poklic in so se iz kmetijskega stanu oddvojili posamezniki in ustvarili nove poklice. Toda to ni za nas aktualno. Zanimati se moramo le za problem kmetstva, kakršen je sedaj in predvsem v naši državi.

Pa tudi tu ne more učiteljstvo sodelovati pri celotnem kompleksu vprašanj, omejiti se nam je le na one, pri katerih je sodelovanje učiteljstva mogoče, pri katerih je potrebno, in pri katerih je sodelovanje naša dolžnost. Tu je predvsem moment splošnega gospodarskega napredka. Tu naj imajo odločilno besedo strokovnjaki, njim na čelu sreski kmetijski referenti.

V koliko bo tukaj mogoče teoretično in praktično sodelovanje, se ne more določiti z nekim povprečnim merilom, ker je to za sedaj močno odvisno od strokovne sposobnosti posameznikov, za budočo pa še bolj od tega, kako bodo učiteljska usposabljalna naš naraščaj za delo v vasi, ne samo umstveno, še bolj čustveno, da se učitelj na deželi ne bo smatral zapostavljenega, ampak enakovrednega, če že ne boljšega od tovariša v trgu ali mestu. Vsekakor pa že zamisel sodelovanja sama priznava, da se delo učitelja na kmetijsko-gospodarskem polju ne da podcenjevati. Kljub sodelovanju učiteljstva pa ostane in mora ostati gospodarski napredek našega kmeta torišče kmetijskih strokovnjakov, ki so na njem odločujoči činitelji. Iz tega bi sledilo, da bo učiteljstvo pri reševanju kmetijskega in kmetijskega problema neznamenit pomočnik. Temu pa ni tako. Poudaril sem, da je naše sodelovanje važno in naša dolžnost. To pa ne samo onih, ki so na kmetih doma in so več ali manj teoretično ali v praksi pro učili kmetijsko-gospodarska vprašanja.

Kmetijska strokovna izobrazba ni namreč vse. Ne posameznikov, ne narodov ne ocenjujemo samo po izobrazbi, temveč tudi po kulturi, in sicer po kulturi mnogo bolj, ker je izobrazba samo sredstvo za dosego smotra. Izobrazba se kaže na zunaj, je sicer lep lonec, a če se izobrazba ne družijo s kulturo, je lonec pač — prazen. Kadar pa gre za kulturna vprašanja, pa seveda brez učiteljstva ne gre, saj če bi šlo brez nas, bi nam narod mirno lahko odrekel pravico do naziva — učitelji.

Pri kulturni povzdigi naroda v splošnem in kmetijskega življa posebej pa mora sodelovati vsak izmed nas, ker se to delo prične že v I. razredu nižje narodne šole in se nadaljuje, dokler živi učitelj med narodom in narod okoli njega, pa naj si je aktiven ali upokojenec, naj živi pod Donačko goro, v Ljubljani ali Beogradu.

Da se naš narod v gospodarskem napredku ne more meriti z narodi srednje in zapadne Evrope, je brez dvoma. V kulturnem oziru bi si tega ne upal trditi, kajti če tudi nismo povsem na isti višini izobrazbe, ima kultura našega naroda mnogo samoniklih dobrin, ki so jih tako zvali kulturni narodi že davno izgubili.

Vendar pa opazujemo v bitnosti našega naroda nekatere negativne duševne pojave, ki so posledica sto- in stoletnega tlačanstva in katere bo treba prej ali slej izkoreniniti na ta način, da s primernim vplivanjem na duševnost oslabimo njihovo moč.

Poleg šole in knjige imajo na dušo naroda posebno velik vpliv javna predavanja, najučinkovitejše med njimi so državne manifestacije, katerih pa se masa naroda na kmetih ne udeležuje, ker se vršijo običajno v prometnih centrih in ne morejo priti v poštev kot glavni vzgojni faktor za širše plasti. O vzgojni vrednosti političnih shodov smo si takoj na jasnem, če le pomislimo na ton raznih govornikov iz dobe strankarskih bojev. Rav-

no radi tega pa prihajajo gospodarska predavanja vedno bolj v poštev kot vzgojno sredstvo.

Temu teoretičnemu razpravljanju bi se dalo ugovarjati. Da pa dokažem pravilnost izvajanj in osobito

potrebo sinteze pouka in vzgoje tudi pri odraslih,

preidem rajše v podrobnosti. Pri tem pa se hočem v glavnem točno držati v onem okviru, ki je določen sodelovanju učiteljstva s sreskimi kmetijskimi referenti.

Naš človek ima mnogo premalo samozvesti, zaupanja v samega sebe. Morda bo kmalu boljše, saj narodna šola z vsem udarom vzgaja naš narod k samoudejstvu, a za sedaj je nesamostojnost velika ovira tudi za gospodarski napredek kmeta. Samozvest je izgubil naš človek v dobi tlačanstva. Če mu je tujec vzel samozvest, mu jo lahko in mu jo mora svoboda vrniti.

Močni narodi imajo posebna gesla, s katerimi dvigajo zavednost in zaupanje v svojo bitnost posameznika in vsega naroda. Ti se sami imenujejo narod vitežov, oni narod gentlemenov, tretji so narod gospodov, četrti narod neskaljene pravičnosti in neki celo narod tisočletne klasične kulture.

In mi? Cankar nas imenuje narod siromakov, betežnikov in emeravil otrok. Tavčarjeva gospoda ima vsa nemška imena, Jurčič dopušča, da govore slovenski le kmetije in grajske služkinje. Še celo gromovnik Askerc v svoji navdušeni »Mi vstajamo« sicer silno zagrozi, na koncu pa stisne repek in se ponižno opraviči, češ, saj ni tako hudo: »Kaj naša bo osveta, napredek in prosveta.« So sicer ljudje, ki verujejo, da je ta ponižnost nam prirojena. To pa ni res. Saj slišimo od padnikov, po katerih žilah se pretaka stoodstotna jugoslovanska kri prav resno in odločno govorijo »Ein Gott, der Eisen wachsen liess, der wollte keine Sklawen«.

Da se je naš narod navzel nevredne ponižnosti, je pač posledica mučne preteklosti, ko je moral vsak dan videti, da je tujec gospod, a on brez vseh pravic.

Več samozvesti.

Danes za tako čuvstvovanje ni razloga in je tako čuvstvovanje treba z vsemi sredstvi in povsod pobijati do popolnega iztrebljenja. Ob intenzivnem in sistematičnem delu vseh činiteljev, osobito pa učiteljstva in kmetijskih strokovnjakov bo to uspešno dokaj kmalu, saj sta ta dva poklica širokim plastem naroda najbližja in v najintimnejših stikih.

Ni sicer napačno, če govorimo v strokovnem predavanju o živinoreji na Danskem, vinarstvu na Francoskem, sadjarstvu na Južnem Tirolskem, zadružništvu na Češkem, a ne sme se to podajati na način, ki vzbuja obup in potrtost v sled spoznanja lastne nemoci. Nasproti tem visoko razvitim specialnim strokam je vzporediti velikansko prednost našega mešanega gospodarstva in zelo močno poudariti izredno ugodne klimatične prilike, ki nam mešano gospodarstvo omogočajo.

Ustajena samozvest združena s čutom pravičnosti je med odločujočimi činitelji gospodarskega procvita. Samozvest pa je čut, etična dobrina in se kot taka ne da naučiti, ne vcepiti, ne ubiti v glavo, niti ne dokazati, treba jo je s trajnim vplivom na duševnost spojit z bitnostjo v nerazdružljivo psihološko individualnost. Samozvest je osnova za krepko aktivno delo.

Tyrrs trdi: »Ne eden narod, kolikor jih je bilo na svetu, številni ali maloštevilni, ni poginil v svoji svežosti in dokler je bil kaj vreden, vsak se je zrušil brezbržen in zane-marjen.« Tu je prva parcela, na kateri naj orje učiteljstvo složno s kmetijskimi strokovnjaki.

oblikovanje sposobnosti za osebno in pristno doživljanje, a vzgojo (odn. vzgojenost) imenuje to sposobnost samo.

Tako se deli knjiga v 3 glavna poglavja:

I. govori splošno o metodi.

II. se posveča metodiki izobraževanja.

III. metodiki vzgajanja.

V ta poglavja uvajajo čitatelja »Uvodne misli« in kratka razprava o praktični pedagogiki, ki predmetno določa to panogo obče pedagogike iz njenega odnosa do teoretične pedagogike, do splošne kulture in raznih znanstvenih disciplin kot iz kratke predhodne analize samega pedagoškega dela.

Zaključno govori pisatelj o razmerju izobrazbe in vzgoje ter podaja s tem nekako sintezo našega dela pri vzgajanju in izobraževanju človeka. V 2 aksiomih izraža njuno medsebojnost in odvisnost.

Velik del vsebine tvorijo temeljite in globoke analize izobrazbenega akta in vzgojnega procesa, kot je sploh posebnost dr. Gogala-vega pedagoško-književnega dela v njegovih analizah, po katerih postajajo njegove razprave žalibog mnogim težko dostopne, a ki vodijo do finega razlikovanja na videz enotnih ali podobnih pojavov in pojmov v pedagogiki in po njem do globljega razumevanja pedagoških problemov. Ob analizi izobrazbenega akta in vzgojnega procesa se nadajajo dr. Gogali analogno do dve glavni stopnji odn. fazi izobraževanja in vzgajanja: zunanega in notranjega prisvajanja, ki ga sledi v razvoju preko duševne asimilacije do kritične in pravilnostne dejavnosti in končno do sproščene, doživljajno pristnega in osebnega osvajanja. Analizam priključuje metodiko teh poedinih stopenj vzgojnega in izobrazbenega dela.

Več prave poštenosti.

Drugi zanikerni plod našega hlapčevanja je neko pomanjkanje čuta za absolutno pravičnost. Da se takoj razumemo! Niti na misel mi ne pride, da bi očital celotnemu narodu duševni ali etični defekt nepoštenja. Tudi bi tega ne omenjal, ako bi nas ne klicalo nujno in resno delo pri vaškem zadružništvu. Kmetijske zadruge prihajajo že kasno, mnogo prekasno in vendar je veliko vprašanje ali sploh prihajajo. Načeti moramo vprašanje, zakaj zadruge še ni, oziroma, zakaj so se doslej obnesle pri nas le kreditne zadruge.

Zopet govori zgodovina. Gospoda je imela pravice, tlačanom je merila pravico samo v toliko, kolikor je pač bila slučajno razpoložena. Nešteto krat je šel v boj za staro pravdo, a pravice, zakonito zajamčene in sodnijsko izvršljive ni bilo. Da bi si naš človek začel iskati pravico sam v odkritem boju, za to je bil prešlab, iskal jo je v premetenosti in zvijači. Nihče mu ne more zameriti, imel je prav.

Današnje stanje justice je tako odločno, da je pravica zagotovljena vsakomur in v vsem obsegu. Vendar še najdemo dan na dan slučaj, ko se skuša bližnjika z zvijačo prevartiti. Če proda jabolko, so zgoraj res lepa, na dnu pa je manjvredno blago. Krmo ali slamo je treba čez noč razmetati, da se napije vlažje. Sejmskih mešetarjev je brez števila, na mostni tehtnici kaj radi slučajno naslonijo nogo na nepravilni kraj, popravič znajo vino, če ni hotel Bog pravega ustvariti. Tudi nima vedno iste mere, za kupovanje je ta, za prodajo druga, osobito dobro delo pa izvrši, če uspešno prevarti organe finančne straže itd.

Vse skupaj to ni lepo, najhujše pa je, da se taki in slični čini ne smatrajo ne za greh po naukih cerkve, ne za kaj slabega v splošnem, baš narobe, smatrajo se take prevečnosti za junaške čine in se temu primerno z njimi bahajo.

Tu sem spada tudi tihotapstvo in nerealnost cen, za kar so nam tipičen primer nekateri potujoči krošnjariji.

Ta negativna stran duševnosti je sicer med narodom mnogo redkejša kakor pomanjkanje samozvesti, vendar razširjena toliko, da je v veliko kvar v trgovini z inozemstvom in je najresnejša ovira prepotrebemu kmetijskemu zadružništvu.

Predpogoj zadružništva je realnost v vsakem pogledu in geslo »Za pošten denar pošteno blago«. Vsaka zvijača, vsaka zahrbtnost se naposled maščuje, žal ne samo nad onimi, ki so krivi, posledice zadenejo vse. Tu je treba nastopiti odločno in brezobzirno in nastopiti proti tem pojavom tako dolgo, dokler jih popolnoma ne iztrebimo. To bi bila torej druga parcela, na kateri moramo skupaj puliti plevel, če hočemo pomoči kmetiskemu gospodarstvu.

Za pravo dobrodelnost.

Dovršeni idealist bo vedno revež, ker ne bo nikdar imel ničesar svojega. Še večji siromak pa je absolutni realist — sebičnej, ker ga najlepši uspehi nikoli ne zadovoljijo in mu ustvarjajo le nova hrepenenja. Naš človek ni brez idealov, a tudi realistična stremjenja so primerno razvita. Znano je naše gostoljublje, mnogokrat tudi pretirano. Ravno v sedanjih časih slišimo razne brezposelne, med katerimi je doberšen del lenuhov, da se še najuspešnejše berači v Jugoslaviji, če se le zna človek količkaj pretvarjati. Dobrodelnost je zelo lepa čednost, vendar bo treba tudi tukaj primernih ukrepov. Ob primernih prilikah bo treba govoriti o revščini in njenih znakih ter osobito poudarjati, da se prava revščina nikoli ne sliši iz ust, temveč vedno gleda iz nemih oči.

Z revščino je kakor z nevesto. Nobena ni veliko vredna, če se ponuja, dobro nevesto in pravo revščino je treba iskati in govoriti na samem z njo.

Toda to le tako mimogrede, ker je stranskega pomena. Omenil sem le radi dokaza za močno razvito karitativno čustvo.

Za državljansko vzgojo.

Demokracija, tolikokrat hvaljena, nešteto krat prokleta, povsod in ob vsaki priliki drugače tolmačena tudi pri nas ni povsem jasen pojem.

Ne bom se ne za hip spustil v strankarsko politiko, saj nam je političnih bojev na raznih osnovah več kot dovolj in če le kateri stan, je učiteljstvo najsrečnejše, da je konec raznih demagoških gesel. Rad bi poznal človeka, dobrega državljana, ki bi imel pogum, da zopet zaseje sovraštvo med ljudi. Ne torej zaradi mogočih bodočih političnih grupacij, ampak zaradi resnice same je potrebno, da pripravimo kmetijski sloj do tega, da čim prej spozna, kje je resnica in kje laž.

Tudi kmet naj kritično razmišlja razne politične programe ter se zaveda, da pot k uspehu ni ona, ki vodi gladko in ravno, kajti uspeh je vedno neke višje in po ravni poti je v višino dospeti nemogoče.

Programi strank so od nekdaj bili taki, da so se čitali kakor kaka visoka pesem, ki je imela videz, da so jo sestavljali idealisti v razpoloženju največjega navdušenja. V resnici pa gospoda, ki sestavlja program nove stranke, točno prouči najnujnejše potrebe prebivalstva, abstrahira na desno in levo, da bi prehitro ne prišla v zadrego, in program je gotov in sicer program, ki vleče, ker je osnovan na materialnih dobrinah in ki jasno govori o pravicah in ravno tako previdno molči o dolžnostih. Za vsakogar pa mora biti takoj jasno, da ne more obstojati nobena država, kjer bi si državljani vedno pridobivali novih pravic in se istočasno otrešali starih dolžnosti.

Nesporno pa je, da država kot najmočnejša društvena zajednica rabi in mora imeti člane, ki se ne zavedajo samo svojih pravic, ampak poznajo in so vedno voljni storiti svoje državljanske dolžnosti. Tudi tu velja načelo, kdor da skupnosti, državi ali narodu manj, kakor od skupnosti do

Da bo čut prava čim globlje zasidran v duševnost vsakega posameznika, je tudi važen posel učiteljstva in kmetijskih strokovnjakov.

Nacionalna vzgoja.

In naposled nacionalizem. Toliko ga je okoli nas, da nam je že včasih kar neprijeten. Da, okoli nas, toda koliko ga je v nas, to je drugo. Pod imenom nacionalizem se skriva dva. Prvi je agresiven, nasilen, kričeč, ekspanziven, krivico opravičuje s potrebo. Drugi je tih, delaven, čuteč in požrtvovalen, a v svesti svojega prava odločen v obrambi svojih pravic. Za prvi nacionalizem mi našega naroda ne pridobimo z nikakimi sredstvi, ker narod v celoti krivico mrzi, če tudi bi mu bila morda v prid. Druga nacionalizma je še dokaj med našim narodom, če bi ta ne imel male in vendar velike in usodne hiše, da ima še vedno neko težnjo po skoro predzgodovinskih zadrgah in še ni dovolj prežet pomena za skupnost vsega naroda. Še vedno se najdejo nagnjenja, ki stremijo za ne-

ko megleno in neopredeljeno samostojnostjo dežel, pokrajin, dolin in celo zaselkov.

Narodno in državno edinstvo je proglašeno za Najvišjega mesta, ostro podčrtano v ustavi in zakonih. Ne ena panoga znanosti ni mogla najti argumentov proti edinstvu, ne argumentov za stremeljenja proti edinstvu. Edino v psihološki klobučici egoizma najdejo stremeljenja razkrojnih elementov skrovišče.

Politično o narodnem in državnem edinstvu ne sme in ne more biti več debate. A debata se mora vršiti, kako bomo čimprej preželi ves jugoslovanski narod do dna duše s tako krepkim čuvstvom, da ga ne more nič več iztriniti, da je v nas le ena kri, beseda le ista in da le sloga vseh jamči svoboden razvoj in napredek vsem. Za vzgojo naroda v tem smislu je in bo storilo učiteljstvo vse, ramo ob ramo so z nami kmetijski strokovnjaki. Tu pa moramo gledati, da se krog sodelavcev razširi preko intelektualcev na vse sloje tako, da bo vsak državljan naš idejni sodelavec, da bo edinstvo jedro vsega javnega dela, vsakemu posamezniku pa vodilna misel: **suprema lex.**

Verk Miloš.

Splošne vesti

— **POZOR!** Učiteljstvo in krajevne šole odbore opozarjamo, da uporabljajo pri nakazovanju denarja na sekcijo JUU — Ljubljana edino le položnice št. 11.153, oziroma za »Mladinsko matico« ali »Naš rod« št. 15.744. Vse druge številke položnic so neveljavne in zato vrača poštna hranilnica že nakazane zneske.

BLAGAJNIK.

— Članom JUU škofjeloškega sreza, ki so bili do 31. decembra 1933. včlanjeni pri kranjskem učiteljskem društvu, v pojasnilo in blagohotno vpoštevanje:

Kranjsko društvo je poravnalo za Vas vse družbene prispevke pri sekciji v Ljubljani do konca leta 1933. pri glavni upravi v Beogradu pa tudi po Din 10 — za poslovno leto 1933-34., ki se morajo plačati za vsakega člana meseca septembra že v naprej. Redni člani nam dolgujejo torej po Din 16 —, poročene učiteljice pa po Din 8 — mesečne članarine, poleg tega pa še vsakdo po Din 10 — letnega prispevka za Beograd. Vsak član naj si torej sam izračuna, kolik je njegov zaostanek pri našem društvu, in naj nam istega nakaze vsaj do 10. februarja t. l., da se izogne izrednim opominom in stroškom.

Blagajničarka.

— Opozarjam člane (-ice) Učit. društva za laški srez po sklepu zadnjega zborovanja, da se plača za obrambni sklad po Din 5 — 1. februarja t. l. Prosim, poravnajte ta obvezni znesek po položnici s članarino vred.

Lojze Hofbauer, blagajnik.

— Iz celjskega društva. Sestanek krožka, ki bo razpravljal o učiteljskih načrtih, se preloži in se vrši v soboto 10. febr. ob 16. uri v mestni šoli v Celju.

— Knjige Slovenske Šolske Matice za leto 1933. so razposlane. Člani prejmejo naslednje knjige: Pedagoški zbornik, XXIX. zv., ki ga je uredil univ. prof. dr. K. Ozvald. Temeljne obče metodike, spisal prof. dr. Stanko Gogala in Naša vas, spisal dr. Josip Jeraj. Poslednja knjiga bo gotovo prav posebno pritegnila naše učiteljstvo, zlasti ono, ki že poučuje v kmetjsko- in gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah. Dober napotek pa bo tudi vsem onim, ki se pripravljajo na delo v okoliščini kluba prijateljev vaše kulture. K tej knjigi se ob priliki povrnemo. Besedo o dr. Gogalovi knjigi pa smo spregovorili v današnjem listu na drugem mestu. — Skupno število članov Slovenske Šolske Matice za leto 1933. je 2366. V tem številu prednjačita Ljubljana s 313 in

Miloš Stibler: »Zadružništvo« je čitateljem »Kmetijske matice« znana knjiga. Z letošnjim III. zvezkom zaključuje pisatelj to važno delo. Saj pa tudi igra zadružništvo v človeški družbi važno vlogo. Njegovi vplivi so posebno v sledečem: Zadružništvo omejuje gospodarsko izkoriščanje in ščiti vrednost dela. Izmenjavo dobrin vrši s čim manjšimi stroški, zato je zadružništvo najprikladnejša gospodarska oblika za gmetno šibke. Skupno delovanje zadrugetarjev ugodno vpliva na dobro medsebojno razmerje ljudi in vzbuja smisel za medsebojno pomaganje. Podpira koristi skupnosti in je tako šola za povzdigo morale. Ker osvobaja zadružnike od vpliva in pritiska izkoriščevalcev, jim s tem veča osebnostno svobodo. Zadružništvo pripravlja tla najidealnejši socializaciji, ki se da danes misliti. Zadružništvo je sicer mlado, pa se krepko razvija, ker človeštvo instinktivno čuti, da se s pomočjo zadružništva vrši zdrava reforma človeške družbe.

Veterinarska higiena za živinorejce, spisal dr. Kunc Josip. Poljudno pisana knjiga, ki je okrašena z mnogimi naravnimi slikami, bo učiteljstvu kaj dober priročnik, tako pri pouku o veterinarski higieni v splošnem, kakor tudi pri obravnavi o posameznih nalezljivih in kužnih boleznih. Kaj dobro bi bilo, če bi kaka naša založba izdala in založila tudi primerne slike za šolo, ki jih danes nimamo, pa zelo nujno potrebujemo. Koliko nesreč in gorja, pa tudi narodnega premoženja se bo prihranilo in obvarovalo s primernim poukom naših živinorejcev.

Pavel Breznikov roman: »Klic Gorjančev« nam kaže podjetnost našega človeka, ki ga žene v tujino, pa ga tudi bogateja ne more osrečiti, zato se vrača zopet in zopet na rodno grudo, v katero je vkoreninjen z vso svojo dušo.

Maribor z 214 člani. Na ljubljanskem učiteljskem je 182 članov in sicer 69 učiteljskihnikov, 96 učiteljskihnic in 17 profesorjev. Tudi mariborsko učiteljske je častno zastopano z 91 članom. Če bi se vsi in vseposvodi s tako vneto zavzeli za našo Šolsko Matico, pa bi lahko šteli vsaj 5000 članov. Upajmo, da se naše želje izpolnijo v prihodnjem letu.

— Šolski časopis. Seja odbora za sestavo poizkusne številke šolskega časopisa bo na praznik 4. februarja t. l. v kavarni »Evropa« v Celju. Začetek ob 9. uri 30 min.

— V notici »Esperanto v šole in prakso« je izostal pomotoma stavek: Letos se bo vršila podobna konferenca o binkoštnih praznikih na Dunaju, ki naj ne pokaže samo vedno večje zanimanje za esperanto, temveč naj mu tudi ugleda pot v šole.

† MIHAJLO VIDNJEVIČ.

Sredinom meseca januarja umro je ovdje Mihajlo Vidnjevič, umirovljeni ravnanju učitelj. Pokojnik je bil jedan od starih naših idealnih učitelja, kojih danas nažalost imade sve manje. Službovao je 10 godina u Radatovičima u Zumberku. Poslije kada je bio umirovljen, vratio se natrag u Zumberak u Radatoviče, jer je osjećao da će ovom dobrom ali siromašnom narodu sada najviše moći pomoći. S pjesnikom Zumberka Jovanom Hranilovićem, koji je također službovao u Radatovičima, radio je na podizanju ovog kraja. Pokojnik je odgojio cijele generacije najboljih zumberačkih sinova, usadivši im u srce i dušu sve ono što je dobro, plemenito i pošteno, izgrađivši tako čelik-karakterne ljude. Odgojio je cijele generacije izvršnih gospodara, voćara i pčelara, kakav je i sam bio.

Crkvene melodije, koje je uveo pred 40 godina, još i danas pjeva narod u ovdašnjoj unijskoj crkvi.

Koliko ga je njegov narod volio, kojemu je vjerno služio punih 37 godina, vidi se po pogrebu na koji je došla sva sila svijeta iz blize i dalje okolice a prisustvovalo je i cijelo učiteljstvo Bele Krajine i jednog dijela Zumberka, te nar. poslanik sreza metličkog gosp. dr. Makar.

S pokojnikom oprosto se je u ime župe njezin župnik gosp. dr. Tiris, u ime škole učitelj Knežević, u ime sreza sreški nadzornik Tončić a u ime naroda starosta Sokola Reba. Pokojnik ostavlja jedinicu kćerku, ovdašnju učiteljicu Zlatku udatu za ing. chem. Toni Demšara iz ugledne porodice Demšar iz Česnjske na Gorenjskem.

Osebnne zadeve

— i Napredovali so učitelji(-ce) v VIII. skupino: Jarnovič Franc od Sv. Eme, Lazar Ivan iz Sv. Planine, Ambrožič Branislava iz Vel. Gabra, Dvorski Olga iz Podčetrčka, Jarc Alhina iz Čadrama, Pečnik Angela iz Čentibe, Turek Roman iz Brezovce, Zdešar Henrik iz Kala, Čenč Jožefa iz Sv. Jakoba v Sl. gor., Džura Ivan iz Radvanj, Dvorski Terezija iz Slivnice, Primožič Alojzij iz Poljan, Podboj Ljudmila iz Rečice, Radič Ljudmila iz Jesenice, Lončar Angela iz Kočevske Reke. V IX. skupino: Svetina Franja iz Kapele, Šega Ivana iz Dolenje vasi, Potokar Rafaela iz Sv. Križa, Vybihal Zorislava iz Veržice, Vrbič Tekla iz Sodražice, Kočar Angela iz Polja, Kralj Vilma iz Kočevja, Gabrič Marija iz Boh. Bistric, Velikonja Gizela iz Velenja, Kocuvan Adolf iz Belih Vod, Prešeren Pavla iz Sore, Šlibar Vera iz Križevcev, Jerman Marija iz Št. Jerneja.

Učiteljski pravnik

— § O pravočasnem nastopu službe ob sprejemu v državno službo, ob premestitvi in po vsakem odsotstvu govori VII. poglavje Roč. kataloga na str. 45. Uvažujte in svarite vsakogar!

TOVARIŠI(CE)!

NE POZABITE NA OBMORSKI UČITELJSKI DOM IN POSLJITE PRIJAVNICE!

Mladinska matica

Ribičičeva knjiga »Mihec in Jakec« je davno razprodana. Ker je po njej še veliko povpraševanje in so nekateri tovariši izrazili željo, da bi jo radi uporabljali v I. razredu kot pomožno knjigo pri čitanju, prosimo tovariše in tovarišice, ki se za knjigo zanimajo, da nam javijo, koliko izvodov bi potrebovali. Če bo dovolj interesov, delo ponatisemo. Pripominjamo, da bo druga izdaja mnogo cenejša od prve. Naslov za prijave: Mladinska matica, Ljubljana, Franciškanska ulica 6/L.

Mladinska matica je dobila povabilo internacionalnega urada za vzgojo iz Zeneve, naj se udeležijo mednarodne razstave publikacij za mladino, kjer bo letos zastopana tudi Jugoslavija. Izložbo poseti veliko število vzgojiteljev, knjižničarjev in založnikov vseh evropskih držav. Razstave se seveda udeležimo.

Še vedno dobite vse naše knjige, bodisi redne kakor izredne publikacije z 20—30% popustom. To je izredna prilika, da si lahko z malim denarjem izpolnite knjižnice.

— mm Uredništvo »Našega roda« je prejelo naslednje pismo od tovariša:

»Naš rod« je letos izredno bogat in pester. Šolski otroci so nad vse zadovoljni z njim, ravno tako tudi učiteljstvo. Vsi komaj čakamo na naslednjo številko. Na šoli pri Sv. Petru p. Moste, sem v prvem razredu višje narodne šole letos uvedel »Naš rod«. Posrečilo se mi je, da so ga naročili vsi otroci v razredu (razen bratov in sester) in sicer na ta način, da sem poslal vsem staršem pismo, v katerem sem predložil važnost tega lista za razredno in za domače čtivo. Uspeh je bil ta, da so se odzvali vsi brez izjeme. Naročnino pobiram mesečno, pa mi ni treba prav nič priganjati za denar. Vsi redno plačujejo, čeprav je tretjina učencev zelo revna.

Da bo »Naš rod« še bolj pomagal tudi za prirodoopisni pouk, predlagam, da uvedete še rubriko »Opazuj in poizkus«. Vsak mesec bi se objavilo par vprašanj in navodil za opazovanje prirode, ki bi silila otroke k večji poglobitvi v prirodo.

— Kot se je uveljavila za zimске mesece rubrika za smučarje, tako bo skušalo uredništvo ugoditi tudi tej želji. Ob tej priliki opozarjamo tovariše, ki imajo kake pametne predloge, da naj jih le javijo.

KRITIKA O MAGAJNOVEM

»BRKONJI ČELJUSTNIKU«.

Magajnova pravljica, ki je imela pri naši mladini lep uspeh, izhaja v srbskem prevodu v »Jugoslovenčetu« in sicer z originalnimi ilustracijami Božidarja Jakca. Delo izide pozneje tudi v knjigi kot prva knjiga rednih publikacij »Jugoslovenčeta«. Naši kritiki si o delu nišo edini. Nekateri ocenjevalci odklanjajo delo že zato, ker so v principu proti pravljicnosti. Tudi jim je »Brkonja Čeljustnik« premočno tendenčen, vsaj v njihovem pravcu ne dovolj tendenčen. Glede ilustracij so si vsi edini, da so dobre. Naj navedemo v ekscerptu nekaj ocen:

»Jutro: Mladinsko pripovedništvo predstavlja letos znani prozist Bogomir Magajna. Njegovo pravljico »Brkonja Čeljustnik« je Božidar Jakac ilustriral popolnoma v pravljicnem slogu. Modri ton ilustracij še povečuje učinek; zdi se ti, da res gledaš v pravljicni svet.

»Slovenec: »Brkonja Čeljustnik«, katerega je po svoje razvil v prijetni pravljici Bogomir Magajna, je sicer povsem pravljicno zasnovan tudi magajnovsko gladko prelivajoč se, vendar pa se zdi, da je zrasel pod vplivom neslovenskega pravljicnega ozračja. Brez dvoma ga bodo tudi mladi bralci goitali, posebno zaradi nazornih ilustracij, ki dopolnjujejo fabulo.

»Istra: »Brkonja Čeljustnik« je pravljica, podana v besedilu in sliki na poseben nov pravljicni način. Snov nas spominja na kraško pokrajino z vsemi podzemeljskimi krašotami in čari, ki so prišli do izraza ne samo v pravljici, ampak tudi v sijajnih ilustracijah Božidarja Jakca, ki je slike zelo harmonično spojil z besedilom.